

Dagrapporten Deinze-Markt 134-136 (2017C57)

Dagrapport Maandag 03-04-2017

Personeel: Ron Bakx (Projectleider, notulist), Carola Stern (archeoloog), Sarah Schellens (archeoloog)

Externe condities: 14 graden, geen regen, onbewolkt en zonnig

Specialisten: -

Bezoek: Opdrachtgever, eigenaar grond

Werkuren: 07.45 tot 18.00

Werkzaamheden en interpretaties

Eerst heeft er met de opdrachtgever een kort overleg plaatsgevonden. Doordat de oprit nog gebruikt wordt, mag de bestrating niet open gebroken worden. Dit betekent dat niet alle sleuven aangelegd kunnen worden als gepland. De resterende delen van de sleuven dienen op een later tijdstip aangelegd te worden. Belangrijk is dat het grote reclamebord in de NO-hoek van het terrein niet beschadigd raakt. De begroeiing mag verwijderd worden.

Het huidige terrein vertoont nog veel hoogteverschil. Het noordelijk deel is veel lager gelegen dan de rest. Dit is de locatie van de voormalige stadsgracht. Er is begonnen met de proefsleuf in het noordwestelijk deel van het plangebied. De bovenste laag, die een dikte heeft van ongeveer 1 m, is recent van aard. Er zitten delen met veel baksteenpuin tussen. Op een diepte van ongeveer 1,5 m onder het maaiveld is gestopt met de aanleg; dit wegens veiligheidsredenen (de grond is vochtig waardoor de wanden snel inkalven). WP1 is eerst aangelegd tot aan de bomenrij. Doordat de werkruimte gering is, is dit deel aangelegd in twee keren.

WP2 is ook aangelegd in de voormalige stadsgracht. Er is in het begin van de sleuf een profiel gezet. In dit profiel is te zien dat er in de sleuf slechts 2 lagen zijn aangesneden. Het gaat om een donkere zandlaag met materiaal uit de 19^e en 20ste eeuw (o.a. fietsbelastingplaatjes). Onder deze laag situeert zich een meer kleiige laag, die bruiner van kleur is. Met de metaaldetector zijn in deze laag een aantal vondsten gedaan, die voorlopig in de NT worden gedateerd. In de put situeren ook weer een aantal kuilen die vol zitten met baksteenfragmenten. In de bruine laag is ook een volledige patacon aangetroffen.

Muurwerk is aangetroffen in WP3, 4 en 5. Het muurwerk is niet van grote ouderdom (19^e eeuws). In het zuidelijk deel van WP4 is mogelijk wel ouder muurwerk aangetroffen. Het gaat om een zeer ondiep bewaarde muurrestant. Na registratie van deze muur in het eerste vlak, is het vlak verdiept. Op deze locatie is over een afstand van ongeveer 7 m een profiel gedocumenteerd. In het profiel is duidelijk de insteek van de stadsgracht (NT-fase?) te zien. De insteek oversnijdt een ouder spoor. Uit dit spoor komt redelijk veel grijsgebakken aardewerk. Het is nog niet duidelijk hoe dit spoor geïnterpreteerd dient te worden. Gaat het om een oudere fase (middeleeuwse) van de stadsgracht of om een groot spoor zoals een waterkuil/put?? Kan de muur geïnterpreteerd worden als kademuur uit de NT?? In WP5, de sleuf langs de straat, zijn veel resten van 19^e eeuwse bebouwing aangetroffen, waaronder een kleine kelder.

Op het einde van de dag is WP1 nog verder aangelegd richting het zuiden tot aan de hoge boom. De boom is te hoog om door de kraan te laten weghalen. Het vlak is hier aangelegd tot een diepte van 1,5 m onder het maaiveld. Plaatselijk is dieper gegraven. De natuurlijke bodem is waargenomen op meer dan 2 m onder het maaiveld. Waarschijnlijk gaat het hier ook om de stadsgracht. Tijdens de aanleg van dit deel is alleen middeleeuws aardewerk aangetroffen (voornamelijk grijsbakkend aw). Mogelijk gaat het dus om de middeleeuwse fase van de stadsgracht.

Strategische en praktische keuzes

Besloten is om vandaag geen tweede vlak aan te leggen in WP5. Dit kan op een later tijdstip als de kraan terugkomt om de andere proefsleuven nog te vervolledigen. Bij het vervolg dient ook een boor meegenomen te worden om te bepalen wat de diepte van de stadsgracht was.

Conclusie consultatie specialisten

-

Dagrapport Woensdag 24-05-2017

Personeel: Ron Bakx (Projectleider, notulist), Sarah Schellens (archeoloog), Ben Terryn (archeoloog)

Externe condities: 23 graden, geen regen, onbewolkt en zonnig

Specialisten: -

Bezoek: Opdrachtgever

Werkuren: 08.00 tot 17.00

Werkzaamheden en interpretaties

De bestrating is opgebroken en verwijderd. Er is begonnen net voor het gebouw van de voormalige bierbrouwerij. Bij de start van de aanleg was de verwachting dat er dempingslagen van de voormalige stadsgracht zouden worden aangetroffen. Tijdens de aanleg viel het Ben op dat de lagen redelijk stijl omhoog liepen. De hypothese dat het zou gaan om een wal werd geopperd. Het complete profiel werd opgeschoond, waarna duidelijk werd dat het inderdaad om een wallichaam ging. Aangezien de natuurlijke bodem nog niet was bereikt, werden een aantal boringen gezet om de diepte van de natuurlijke bodem te bepalen. Aangezien de natuurlijke bodem nog een 20 à 40 cm dieper situeerde dan het eerste aangelegde vlak, werd besloten om na registratie van het profiel verder te verdiepen. Bij het verder verdiepen bleek dat er nog een goed bewaarde cultuurlaag aanwezig was onder de ophogingslagen van de aarden wal. Verder werden er nog een tweetal sporen aangetroffen.

Gezien de krappe ruimte diende de sleuf in 2 delen aangelegd te worden. Gezien het belang van het profiel werd besloten om het gehele profiel te documenteren.

In WP4 werd de wal ook aangetroffen. Onder de wal situeren een tweetal grote sporen. Eén van deze sporen werd in de eerste fase geïnterpreteerd als een mogelijke oudere fase van de stadsgracht. Het is nu duidelijk dat deze hypothese niet meer klopt. Besloten werd om het westelijk deel van het profiel volledig te documenteren, zodat het profiel dat tijdens fase 1 gedocumenteerd werd vervolledigd kon worden.

Strategische en praktische keuzes

Besloten is om de nummering van de sleuven van de eerste fase aan te houden. De sporen in de sleuven worden doorgenummerd.

Besloten is om de nummering van de lagen van het wallichaam zoals gedocumenteerd in het grote profiel in WP3 ook te gebruiken voor de lagen in WP4. Dit maakt het makkelijker om de vondsten te koppelen aan dezelfde lagen. Een aantal lagen hebben hetzelfde uiterlijk. Vooral L7 is zeer karakteristiek (zeer heterogeen).

Er is een stroomkabel geraakt (in WP4). Deze kabel staat niet op de KLIC-melding. EANDIS is langst gekomen om de kabel te repareren. Door de gevaarlijke situatie is besloten om de sleuf voorlopig niet verder door te trekken.

Conclusie consultatie specialisten

-

Dagrapport Maandag 29-05-2017

Personeel: Ron Bakx (Projectleider, notulist), Ben Terryn (archeoloog)

Externe condities: 29 graden, geen regen, onbewolkt en zonnig

Specialisten: -

Bezoek: Opdrachtgever

Werkuren: 08.00 tot 14.15

Werkzaamheden en interpretaties

Het risico op elektrocutie is geweken, zodat het laatste restant van WP4 aangelegd kon worden. Het westelijk deel van het profiel is gedocumenteerd tot aan de verstoring veroorzaakt door de proefsleuf uit fase 1.

Bij WP5 (langs de straatzijde) is het wallichaam zoals verwacht ook weer waargenomen. Het archeologisch vlak situeert zich wel een stuk minder diep dan bij WP3. De sporendensiteit in de eerste meters was zeer hoog, waardoor besloten is om het gehele vlak handmatig op te schaven. Een interessante vondst is die van een oven. De oven situeert zich duidelijk onder het wallichaam. Een selectie van de sporen is geboord om de diepte te kunnen bepalen. De sporen zijn niet al te diep (max. 40 cm).

WP5 is verder doorgetrokken richting het noorden om de overgang naar de stadsgracht waar te nemen. Deze overgang is waargenomen op ongeveer de halve lengte van de getrokken sleuf uit fase 1. Van de 19^e eeuwse bebouwing is nog een waterput aangetroffen.

Er is een gutsboring gezet in de NW hoek van het terrein. De bodem van de gracht is waargenomen op een diepte van meer dan 4 m onder het maaiveld. Gezien de arbeidsintensiteit van deze boring is besloten om het bij deze ene boring te laten.

Strategische en praktische keuzes

Besloten is om geen kijkvenster aan te leggen. Dit omdat het duidelijk is dat vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Conclusie consultatie specialisten

-

Dagrapport dinsdag 18-07-2017 Sloopbegeleiding

Personeel: Ron Bakx (Projectleider, notulist)

Externe condities: 29 graden, geen regen, onbewolkt en zonnig

Specialisten: -

Bezoek: Stefaan Vermeire (NV Top Home Building)

Werkuren: 07.00 tot 16.00

Bij aankomst was de keldervloer van één van de kelders van de brouwerij al verwijderd. De verwijdering is op een goede manier gebeurd. De kelder heeft een diepte van 1,5 m onder het maaiveld.

Er is centraal in de kelder een boring (boring SB.1) gezet. De locatie is ingemeten. De bodemopbouw is als volgt:

- 0-10 cm: verstoord door keldervloer
- 10-35 cm: zeer heterogeen pakket. Deze laag komt overeen met L7 dat gedocumenteerd is in het grote profiel van WP3.
- 35-100 cm: Zand matig siltig, Homogeen, DBr
- 100-130 cm: Zand matig siltig, Heterogeen, DGr met Ge brokjes
- 130-140 cm: Zand (MG) matig siltig, Ge met veel kleine Gr brokjes, bioturbatiezone?
- 140 cm: einde boring

Geconcludeerd kan worden dat door de bouw van de kelder weinig archeologie beschadigd is.

Er is bij de oostmuur handmatig een profiel gezet (profiel SB.1). Er is tot een diepte van 87 cm onder de keldervloer gegraven. Uit het profiel wordt duidelijk dat de muur nog maar slechts 14 cm dieper gaat dan het kelderniveau. De bodemopbouw van het profiel is als volgt:

- 0-20 cm: L7 van wallichaam. Op de onderzijde van de laag is een scherv van hoogversierd aardewerk aangetroffen.
- 20-64 cm: Zand matig siltig, DBrGr, inclusies: kalkspikkels en kalklaagjes, AW, bot
- 64-87 cm: Zand matig siltig, Br, inclusies: HK spikkels, AW, bot

De kelder van het huis met huisnr. 134 is ingemeten. De kelder heeft een diepte van 2 m (gemeten vanaf het huidige maaiveld). In de kelder staat nog een grote mazouttank.

In de ZW-hoek van het plangebied is een tweede boring gezet. Het bovenste pakket is verstoord. Na 100 cm is de boring gestaakt wegens te veel puin. Besloten is om op een andere locatie een andere boring te zetten. Deze boring is op 3 m vanaf de westmuur van de brouwerij gezet. Het eerste deel is handmatig gegraven, omdat er veel puin aanwezig is in de bovenste 18 cm. De waargenomen bodemopbouw ter hoogte van boring 2 is als volgt:

- 0-18 cm: laag met zeer veel puin
- 18-32 cm: zand matig siltig, Heterogeen, DBrGr, inclusies; baksteenspikkels. Interpretatie: wal?
- 32-60 cm: zand matig siltig, Heterogeen, Br met Gr brokjes, inclusies: HK1
- 60-100 cm: zand matig siltig, Homogeen, LBr
- 100-155 cm: zand matig siltig, Homogeen, DBrGr
- 155 cm: overgang naar natuurlijke laag, zand uiterst siltig
- 176 cm: natuurlijke bodem, zand matig siltig, MG, vochtig

Op basis van deze boring kan geconcludeerd worden dat de kelder maar weinig archeologie verstoord heeft. De natuurlijke bodem situeert zich in het westelijk deel van het plangebied veel dieper dan in het oostelijk deel (marktzijde).

Er is handmatig een profiel gezet bij de muur op de zuidelijke perceelsgrens (op 2,5 m vanaf het hoekpunt). Het kelderniveau situeert zich op dezelfde hoogte als de andere kelder van de brouwerij. Op 38 cm onder de voormalige keldervloer situeert zich een afvoergootje, gemaakt van harde bakstenen. 68 cm onder de voormalige vloer situeert zich een muurtje (van beerput?). Het muurtje heeft minimaal 3 lagen. Bij dit muurtje zijn veel scherven aangetroffen van op het eerste zicht 19^e eeuws aardewerk.

De muur die aan het begin van WP4 is waargenomen (ter hoogte van terras) is vrijgelegd. Het gaat om een kelder van 3,3 x 1,8 m (gemeten vanaf binnenzijde). De diepte bedraagt 78 cm vanaf het huidige maaiveld. De stenen zijn rood en hardgebakken en hebben afmetingen van 21 x 10 x 4,5 cm.

De septische tank is waargenomen op 90 cm vanaf de hoek van de kelder. De locatie is ingemeten.

Na het verwijderen van een aantal keldermuren is het ontstane profiel opgeschaafd. Na het verwijderen van ongeveer 10 cm werden de lagen van de wal goed zichtbaar. Er zijn bij het opschaven van het profiel nog een aantal scherven gevonden. Bij het ZW-NO profiel werd duidelijk dat de lagen een andere oriëntatie hebben. Vermoedelijk komt dit doordat het wallichaam een knik maakt.

Op het einde van de dag werd de fundering van huis met huisnr. 134 gedeeltelijk vrijgelegd. De betonnen fundering begint op een diepte van ongeveer 80 cm onder het maaiveld. Er is een gat gegraven naast de fundering. Het blijkt om een zeer diepe fundering te gaan, die dieper gaat dan het belangrijke archeologische niveau. De fundering is zo groot dat de kraan er geen beweging in krijgt.

Afgesproken wordt om morgen rond 10.00 in het veld een vergadering te houden om het verdere verloop van de sloop te bespreken. Belangrijke punten zijn met name de aanpak voor de sloop van de muur op de zuidelijke perceelsgrens en het verwijderen van de zware fundering.

Dagrapport donderdag 20-07-2017 Sloopbegeleiding

Personeel: Ron Bakx (Projectleider, notulist)

Externe condities: 27 graden, geen regen, onbewolkt en zonnig

Specialisten: -

Bezoek: -

Werkuren: 07.00 tot 12.00

De werkzaamheden zijn op woensdag niet doorgegaan, doordat er geen afvoer van puin kon plaatsvinden wegens de wekelijkse markt.

Er is begonnen met het graven van een sleuf langs de zware betonnen fundering van huis nr.134. Toen het archeologische vlak werd bereikt, werden meteen meerdere sporen zichtbaar. Handmatig is plaatselijk een kleine verdieping gegraven om te bepalen tot welk niveau de betonnen fundering nog doorloopt. De fundering blijkt nog ongeveer 40 cm dieper te zitten dan het vlak waarop de sporen zichtbaar worden. De fundering heeft een hoogte van 1,4 m.

De bovenzijde van de volledige fundering is vrijgelegd. Het blijkt dat de fundering is opgebouwd uit vierkante kaders.

Gezien het onmogelijk is om met het gebruikte materieel de fundering volledig te verwijderen zonder te veel schade toe te brengen aan de relevante archeologische sporen, is besloten om de fundering te laten zitten. De fundering kan dan na de opgraving volledig verwijderd worden. Op deze manier kunnen de sporen binnen de kaders nog gedocumenteerd worden. Voor de plaatsing van de kelderwanden is het alleen noodzakelijk dat een smalle strook langs de huidige bebouwing wordt verwijderd. Dit kan met een pikeur gebeuren.

Bij het slopen van de kelder aan de straatzijde kon met veel moeite een deel van de zware fundering verwijderd worden. De kraan had zeer veel moeite om het grote stuk te verwijderen. Afvoer van deze grote delen is onmogelijk. Wel kon waargenomen dat er in het beton geen bewapening aanwezig is.

Na het verwijderen van de mazouttank kon de keldervloer verwijderd worden. Onder de vloer situeert zoals verwacht de natuurlijke bodem. Deze bestaat uit zand met lemige lagen. In het vlak zijn geen sporen waargenomen. Wel kon in het profiel bij de ZW-hoek een spoor herkend worden. Het spoor gaat tot ongeveer 2 m onder het maaiveld. Uit het spoor komt wat middeleeuws aardewerk.

Op het einde van de dag is het keldergat dichtgegooid, met grond dat afkomstig is van de recente bouwvoor.

Met de kraan is een kijkgat gegraven ter hoogte van de muur op de zuidelijke perceelsgrens. Hieruit blijkt dat de onderzijde van de muur 2 meter dieper situeert ten opzichte van de onderzijde van de betonnen garageboxen op het aanpalende perceel. De kraanmachinist zag het niet zitten om de muur te slopen, dit wegens het inkalvingsgevaar. Bovendien is er geen materiaal aanwezig om de putwand te stutten.

De laatste keldermuur (N-Z georiënteerd) is verwijderd. Het ontstane profiel is opgeschaafd. In het profiel kon waargenomen worden dat op een afstand van 3 m vanaf de zuidmuur nog een redelijk onverstoord wallichaam aanwezig is. Op een afstand van 2 m vanaf de zuidmuur is een duidelijke insteek te zien. In de insteek zitten redelijk veel fragmenten bouw materiaal.